

оқу бағдарламасының титул парағы

Нысан
ПМУ ҰС Н 7.18.3/30

Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрлігі

С. Торайғыров атындағы Павлодар мемлекеттік университеті

Тарих және құқық факультеті

Тарих кафедрасы

ЖҰМЫС БАҒДАРЛАМАСЫ

«Қазақстанның қазіргі заман тарихы» пәні бойынша
5В020300-Тарих мамандығының студенттеріне арналған

Павлодар

Қазақстанның мемлекеттік
білім беру жүйесінің негізінде
жұмыс оқу
бағдарламасын бекіту
парағы

Нысан
ПМУ ҰС Н 7.18.3/31

БЕКІТЕМІН
ОІ жөніндегі проректор
_____ п.ғ.д., проф.
Н.Э.Пфейфер
20__ж. «__» _____

Құрастырушы: _____ аға оқытушы Қасқабасова А.А.

Тарих, археология және этнология кафедрасы
5В020300-Тарих мамандығының күндізгі оқу нысанындағы студенттеріне
арналған «Қазақстанның қазіргі заман тарихы» пәні бойынша

ЖҰМЫС ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ

Жұмыс бағдарламасы 050203Тарих мамандығының мемлекеттік стандарты ҚР
МЖМБС 3.08.264-2006 және ҚР Білім және ғылым министрлігінің
22.06.2006 Республикалық жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім
жөніндегі Кеңес жиналысында негізінде әзірленді және С.
Торайғыров атындағы ПМУ Ғылыми кеңесінде «__»
_____20__ж. бекітілді

Кафедра отырысында ұсынылған « » 201 ж.
Хаттама №
Кафедра меңгерушісі _____ Мамытова С.Н

Тарих және құқық факультетінің оқу-әдістемелік кеңесінде құпталған
« » 201 ж. Хаттама №

ӘК төрайымы _____ Батталов К.К.

КЕЛІСІЛГЕН

Факультет деканы _____ Акишев А.А. «__» _____200__ж.

ОӘБ ҚҰПТАЛҒАН

ОӘБ бастығы _____ Варакута А.А. «__» _____200__ж.

1.1 Пәннің мақсаты – Қазақстанда Кеңестік коммунистік жүйенің қалыптасуы, тұрақтануы, дағдарысы және құлдырауы процесстерін зерттеу. Қазақстан Республикасының тәуелсіз мемлекет ретінде қалыптасу ерекшелігін зерттеу. Оның әлемдік кеңістікте алатын орнын анықтау. Осыған байланысты келесі міндеттер анықталды.

1.2 Пәннің міндеттері

- Студенттерде тұжырымдамалық теориялық проблемаларды түсіну дағдыларын қалыптастыру. Қазақстанда тарихи процессте жалпы және жеке құбылыстарды анықтау, тарихи заңдылықтарды ажырата білу, себеп салды байланыстарды анықтау дағдыларын қалыптастыру;
- Студенттерге хронологиялық тұрғыдан Қазақстанның қазіргі заманғы тарихи білімнің соңғы жетістіктері негізінде кең фактологиялық мәліметтерді беру;
- XX –XXI жүзжылдықтың бас кезіндегі құбылыстарды жаңа теориялық методологиялық проблемалар аясынан түсіндіру;
- Қазақстанның қазіргі заман тарихи процесстерінің мазмұнын ашу.

1.3 Білімдер мен дағдылар

Пәнді оқу барысында студент білуі тиіс:

- Қазақ халқының тарихи жолы, әлемдік және еуразиялық тарихи және мәдени интеграциялық процесстерде алатын орны жөнінде;
- Өткен оқиғаларды бағалауда жаңа тұжырымдамалық тұрғыларды пайдалану, жаңа ғылыми дискуссияларды жүргізу, ғылыми зерттеу жұмыстарын жүргізе алу икемдері қолдана білу.

Пәнді оқу барысында студент келесі дағдыларды қалыптастыруы керек:

- Материалды жұрыс баяндау, өз қорытындыларын дұрыс аргументтеу, тұжырымдау;
- Ауызша материалды баяндай білу, қойылған сұрақтарға жауап бере алу;
- Өздік түрде сынми көзқараспен қолда бар болған ғылыми әдебиетпен жұмыс істеу, семинарға осы материалды пайдалана білу;
- Тарихи деректерді талдай білу;
- Көрнекі құралдарды қолдана білу: карталар, кестелер, оларды оқу процесі барысында қолдана білу.

2 Пререквизиттер Қазақстанның қазіргі заман тарихын зерттеу үшін келесі пәндерді білуі тиіс:

- Қазақстанның ежелгі тарихы; Қазақстанның ортағасырлар тарихы; Қазақстанның жаңа заман тарихы; Ежелгі дүние тарихы; Ортағасырлар тарихы; Азия және Африка, Европа және Америка елдерінің жаңа және қазіргі заман тарихы; Философия.

3 Постреквизиттер

Пәнді зерттеу барысында студенттер тарихи эволюциялардың заңдарын түсіну, тарихишылық принциптер негізінде тарихи өткенді зерттей білу, қазіргі

заман фактілер мен құбылыстарын талдай білу, мұрағат құжаттарымен жұмыс істей білу

4 Пәннің мазмұны

4.1 ПӘННІҢ ТАҚЫРЫПТЫҚ ЖОСПАРЫ

№ п/п	Тақырыптар атауы	Сабақ түрлері бойынша қарым-қатынастық сағаттар саны					
		дәріс-тер	практ и-калық (сем)	Зертха -налық	студия -лық	жеке	СӨЖ
1	2	3	4	5	6	7	8
5 семестр							
1	Кіріспе .	1	1				6
2	Қазақстан бірінші дүниежүзілік соғыс кезінде.	1	2				6
3	1917ж. Ақпан буржуазиялық демократиялық революцияы Ресейде және Қазақстанда	1	2				6
4	20ғ бас кезінде Қазақстан мәдениеті.	2					6
5	1917ж. Қазақ төнкерісі және оның алғы шарттары	2	2				6
6	Азаматт соғысы– халық тағдыры (1918-1920жж.)	2	2				6
7	Қазақ кеңес мемлекеттілігінің қалыптасуы.	2	2				6
8	Қазақстандағы ЖЭС	2	2				6
9	Ұжымдастыру – шаруашылықтың тағдыры.	2	2				12
	Барлығы 5 семестрде	15	15				60
6 семестр							
10	Индустрияландыру: сипаты, қарқыны, көлемі және географиясы.	2	2				6
11	20-30-ы жж Қазақстанда мәдени құрылыс.	2	2				6
12	Қазақстан Ұлы Отан соғысы кезінде	2	2				6
13	ҰОС Қазақстан мәдениеті.	2	2				6
14	1946-1970жж. Қазақстанның қоғамдық саяси және экономикалық жағдайы	2	2				6
15	70-80-і жж Қазақстан	2	2				6
16	Қазақстан егемендік жолында.	1	1				6
17	Қазақстан – егемен, тәуелсіз мемлекет.	2	2				
	Барлығы 6 семестрде	15	15				60
	Барлығы	30	30				120

4.2 Пәннің тақырыптарының мазмұны

Кіріспе дәріс.

Пәннің мақсаты мен міндеттері. Қазақстанның қазіргі заман тарихы Қазақстан тарихының құрамдас бөлігі ретінде. Қазіргі заман тарихы бойынша деректер, оларды ерекшелігі. Пәннің тарихнамасы

Тақырып 2 Қазақстанда 1916 ж ұлт азаттық көтеріліс..

Көтеріліс қарсаңындағы Қазақстанның әлеуметтік экономикалық және саяси дамуы. Көтерілістің алғышарттары. Қазақстан бірінші дүниежүзілік соғыс жылдарында. Австро-Венгрия, Гермен тұтқындарының Қазақстанға көшірілуі. ХІХ ғ. екінші жартысындағы Қазақстандағы капиталистік, сауда-ақша қатынастарының қалыптасуы. ХХ ғ. басындағы Қазақстанның әлеуметтік-экономикалық дамуы. 1916 ж. көтеріліс.

Тақырып 3 1917ж. Ақпан буржуазиялық демократиялық революциясы Ресейде және Қазақстанда

1917 ж. Қазақстан. Ұлт-азаттық және ұлттық демократиялық қозғалыстар. Ресейдегі буржуазиялық-демократиялық революция, оның Қазақстанға жасаған ықпалының ерекшеліктері. В.И. Лениннің қоғамдық - саяси қызметі. Кеңес мүшелерінің құрылуы. 1917 ж. көктемі мен жазындағы саяси партиялар мен ағымдар. Большевиктер, кадеттер, эсерлер, «Алаш» қозғалысы және партиясы, «Үш жүз», «Шуро- и улемия» т.б.

Тақырып 4 20ғ бас кезінде Қазақстан мәдениеті.

ХХ ғ. басында Қазақстанда ұлттық-демократиялық, реформаторлық қозғалыстардың қайта көтерілуі. Қазақтың саяси, интеллектуалды, рухани элитасы. (Ә.Бөкейханов, М. Дулатов, А. Байтұрсынов, ағайынды Досмұхамедовтар, М. Тынышбаев, Ш. Құдайбердиев т.б.). Ұлттық өзіндік сананың қалыптасуындығы «Қазақ» газеті мен «Айқап» журналының рөлі.

Тақырып 5 1917ж. Қазан төңкерісі және оның алғы шарттары

Қоғамның түрлі әлеуметтік топтарының революцияға қатынасы. Қазан революциясының әлеуметтік базасы және қозғаушы күштері (Отарлық революция), «Қаланың революциясы» т.б. мәселелер бойынша туралы дискусиялар.

Қазақстанда Кеңес өкіметі орнауының ерекшеліктері. Өлкедегі саяси-әлеуметтік жағдайы. Азаматтық қарсыласудың басталуы. II жалпы қазақ съезі және оның ұлттық автономия құру туралы шешімі. «Алаш» партиясы – саяси күрес факторы. «Қоқан автономиясын» талқандау. Кеңестердің алғашқы қадамдары және оның қоғамның қабылдауы.

Тақырып 6 Азаматт соғысы– халық тағдыры (1918-1920жж.)

Саяси ситуацияның ұшуға түсуі, азаматтық қарсыласудың одан әрі өршуі. Қазақстанның солтүстігі мен Солтүстік-шығысында Кеңес өкіметінің құлатылуы. Қазақстан соғыс қимылдары жылдарында. Өлкенің батысы мен оңтүстігіндегі оқиғалар. Жетісу, Орал, Ақтөбе, Түркістан майдандарының құрылуы. Халық баррикадалардың әр түрлі жақтарында: азамат соғысы кезінде қоғамның соғыс – саяси жағынан дифференциялануы. «Ақ» және «Қызыл» террор. Соғыс жылдарындағы саяси партиялар мен қозғалыстардың ролі мен орны. «Революциялық», «контрреволюциялық» өкіметтердің жүргізген идеологиясы, саясаты, ісі. Азамат соғысының әлеуметтік-экономикалық және саяси қорытындылары.

Тақырып 7 Қазақ кеңес мемлекеттілігінің қалыптасуы.

Қазақ өлкесін басқару жөніндегі Революциялық комитеттің құрылуы. Ревкомдардан Кеңестерге көшу. РСФСР БОАК мен ХКК-ның Түркістан ісі жөніндегі Комиссиясының қызметі. Кеңес үкіметінің 1920 ж. 26 тамыздағы «Автономиялы Қырғыз (Қазақ) Социалистік Кеңестік республикасын құру туралы» Декреті. ҚАКСР Кеңестерінің Құрылтай съезі. «Қазақ АКСР еңбекшілері құқықтарының Декларациясы» және оның мазмұны. Республиканың орталық Атқару Комитеті мен Халық Комиссарлар Кеңесінің құрылуы.

Тақырып 8 Қазақстандағы ЖЭС

ЖЭС-ке көшудің әлеуметтік-экономикалық және саяси алғышарттары. Орта және ұсақ өнеркәсіпорындарын денационализациялау. Тауар-ақша қатынастары қызметінің ұлғаюы (саудаға еркіндік беру, еңбекке заттай ақы төлеуді ақшамен ауыстыру, 1922 – 1924 жж. ақша реформасы). Азық-түлік диктатурасын жою (алым-салық салғыртын салық қатынастарымен ауыстыру).

Социалистік, капиталистікке дейінгі және стихиялық-рыноктың тенденцияларын күресі: «кім-кімді» мәселесі. Экономикада көп укладты құрылымның қалыптасуы.

Қазақстанның оңтүстігіндегі жер-су реформасы және оның нәтижесі.

Өнеркәсіпті, транспортты және ауылшаруашылығын қалпына келтірудің басталуы. Кооператив қозғалысы. Сауданың дамуы. Тарихнамадағы ЖЭС-тің аяқталу кезеңі туралы мәселе.

ЖЭС-тің идеологиясынан шегінудің басталуы. 1921-1928 жж. ауылшаруашылық өнімдерін дайындауға дағдарыс. Ауыл шаруашылық өнімдерін дайындауды күштеуге көшу. Салық режимінің күшеюі. Шаруаларға қарсы жаппай репрессияның өрістей бастауы

Тақырып 9 Ұжымдастыру – шаруашылықтың тағдыры.

Ауыл шаруашылығын ұжымдастыру – Қазақстан шаруаларының трагедиясы.

«Сталиндік аграрлық революция»: мақсаттары мен мәні. Экономиканың аграрлық секторын мемлекет қарамағына алу қорлану проблемасын және өнеркәсіпті модернизациялауды шешу проблемасының механизмі. Көшпелелер мен жартылай көшпелілерді отырықшылыққа көшірудің күштеу саясаты. «Отырықшыландыру» саясатының экологиялық, рационалдылық, экономикалық мақсаттылық және әлеуметтік тиімділік мәселелері туралы. Көшпелілерді отырықшыландыруға ауыстырудың экономикалық және саяси мақсаттары : «Таптық қыспақтың» өршуі. Кулактар мен байлардың шаруашылығын жоюға бағыт алу. «Кулактарды» жою. Қазақстанның дәстүрлі құралымын біржолата бұзу және оның трагедиялық салдары. 1932 – 1933 жж. аштық. Халықтың жаппай қоныс аударуы. Шаруалардың қарсылық қозғалыстары. Шаруалардың бас көтерулерін кеңестік режимінің басып жаншуы.

Тақырып 10 Индустрияландыру: сипаты, қарқыны, көлемі және географиясы.

КСРО-ның халық шаруашылығын дамытудың бірінші бес жылдық жоспары және ондағы Қазақстанның орны.

Республиканың өнеркәсіп инфраструктурасының ұлғаюы. Өндіргіш күш құрылымы өндіруші сектор-доминант (шикізат өндіруге бағыт алу). Жұмысшы табы кадрлары қалыптасуының ерекшеліктері. Урбанизациялау процесі.

Тақырып 11 20-30-ы жж Қазақстанда мәдени құрылыс.

Халыққа білім беру. Ересек адамдардың сауатсыздығын жою. Латындандырылған алфавитке көшу. 20-30 жж. Халық

ағартудың ұлттық жүйесін жасауға интеллигенцияның қосқан үлесі. Жалпы білім беретін мектептің жетістіктері. Орта арнаулы оқу орындары. Қазақстанның алғашқы жоғары оқу орындары. Ғылымның және ғылыми мекемелердің қалыптасуы Қазақстан зерттеу қоғамы. КСРО-ҒА Қазақ филиалының қызметі (ҒА Қаз Ф). Қаз АССР Наркомпросы. А.Байтұрсынов пен басқа да мәдениет қайраткерлінің ұлттық шығармашылық интеллигенцияны топтастырудағы рөлі.

1936 ж. қазақ өнерінің Мәскеудегі тұңғыш декадасы. Бейнелеу өнері (Н. Хлудов, Ә.Қастеев). Кітап басып шығару және баспасөз. Қазақстандағы мәдени құрылыстың тәжірибесі. Мәдени құрылыстың келеңсіз және жағымды жақтары. Ұлттық интеллигенцияның трагедиялық тағдыры.

Тақырып 12 Қазақстан Ұлы Отан соғысы кезінде

Фашистік Германияның СССР -ге шабуылы. Соғыстың басталуы,оның сипаты. Қазақстан фашистік Германияның жоспарларында. Қазақстандықтар майданда. Брест қамалы қорғаушыларының ерліктері. Алғашқы Қазақстандық батырлар, 28-панфиловшылар.

Қазақстан Кеңес Одағының Ұлы Отан соғысының барысындағы түбірлі өзгеріс кезеңінде (1942ж. қараша 1943ж.). Қазақстандықтардың неміс әскерлерін Сталинград түбіндегі талқандаудағы ерліктері. Неміс фашист әскерлерін Курскі доғасында талқандау және оған қазақстандықтардың қатысуы.

Қазақстан Ұлы Отан соғысының аяқталу кезеңінде (1944-1945 жж). Қазақстандықтардың Орталық және Оңтүстік шығыс Еуропа халықтарын фашистік оккупанттардан азат ету шайқастарына және Берлинге штурм жасауға қатысуы.

Тақырып 13 ҰОС Қазақстан мәдениеті.

Ұлы Отан соғысы кезіндегі Қазақстанда мәдениетің және ғылымның дамуы. Қазақстан ғалымдарының жауға қарсы қосқан үлесі

Тақырып 14 1946-1970жж. Қазақстанның қоғамдық саяси және экономикалық жағдайы

Республикадағы әлеуметтік-экономикалық және қоғамдық саяси ситуация. Экономиканы бейбіт өмірге лайық қайта құру. Қазақстан территориясында ядролық полигондардың салынуы. Саяси репрессияның жалғасуы. Е.Бекмаханов ісі. «Лагерлік экономика» (Карлаг, Степлаг т.б.).

Қазақстан «Хрущев декадасы» жылдарында (1953-1964жж.).

Ауыл шаруашылығын реформалауға бағыт алу (1953 ж. қыркүйек), КПСС Орталық Комитет пленумы және оның шешімдері (ауыл шаруашылық өнімдерін сатып алу бағасының өсуі, ауыл шаруашылығы салықтарының кемуі). КПСС XX съезі – Сталиннің жеке басына табынуды айыптау, тікелей Сталинизмнен бастарту емес. Экономиканы басқаруды реформалау. Совнархоздар- халық шаруашылығын территориялық - өндірістік басқару принципі

Тақырып 15 70-80-і жж Қазақстан

«Қайта құру» саясатының негізгі кезендері және олардың сипаттамасы. Реформаларға көнбейтін әміршіл- әкімшіл жүйе: реформалардың сәтсіздікке ұшырауы және жүйелі дағдарыстың өршуі. 1986ж. Алматыдағы Желтоқсандағы демонстрация – Кеңес мемлекетінің этноцетристік саясатының дағдарысы. Мемлекеттік тоталитаризм жағдайында қоғамдық қатынастарды демократияландыру туралы иллюцияның күлі көкке ұшты.

Формальды емес бірлестіктер құру әрекеттері: Экологиялық және ұлттық- мәдени қозғалыстардан алғашқы қоғамдық- саяси бірлестіктерге дейін.

СССР-дің ыдырауы қарсаңындағы жүйелі дағдарыстың шиеленісуі.

Кеңестік экономика мен әлеуметтік – саяси моделді дамыту үмітінің ақталмауы.

Тақырып 16 Қазақстан егемендік жолында.

Қазақстан тәуелсіздік жолында. Отандық тарих пен мемлекеттік тіл- Қазақстан қоғамын тәуелсіздікке қарай жұмылдыратын әрі топтастыратын факторлар. Қазақтың ұлттық интелегенция өкілдерін: Ш.Құдайбердиевті, Ә.Бөкейхановты, А. Байтұрсыновты т.б. ақтау (1988ж.). Тілдер заңы (1989) Республикада Президенттік қызмет орнын құру. Қазақ ССР-нің егемендігі туралы декларация (1990).

Қазақстанның тәуелсіздігінің жариялануы.

СССР-ді реформалауға дайындық. 1991ж. 19 тамызда өкімет билігін Төтенше жағдайлар жөніндегі Мемлекеттік Комитеттің (ТЖМК) басып алуы. Новоогорев келісімінің сәтсіздікке ұшырауы. Қазақстан Компариясының кезектен тыс съезі және партияны тарату. Тұңғыш рет Қазақстан Президентінің бүкілхалықтық сайлауы. Қазақ ССР-ін Қазақстан Республикасы деп атау. «ҚР Мемлекеттік тәуелсіздігі туралы» Конституциялық заң (1991ж.). Даму жолын анықтау. Н.Ә. Назарбаевтың «XXI ғасыр табалдырығында» атты еңбегі.

Тәуелсіз мемлекеттер достастығын құру (ТМД).

Одақтық келісімнің күшін жою және ТМД құру туралы 1992ж. Белобож келісімі. Орта Азия мен Қазақстан республикалары лидерлерінің Ашхабадта кездесуі. Кеңестен кейінгі тәуелсіз мемлекеттер басшыларының Алматыда кездесіп, «ТМД құру туралы хаттамаға» қол қоюы, ТМД құру туралы Алматы декларациясы (1991ж.)

Тақырып 17 Қазақстан – егемен, тәуелсіз мемлекет.

Н.Ә.Назарбаевтың «Қазақстанның егеменді мемлекет ретіндегі стратегиясының қалыптасуы және дамуы» еңбегі (1992ж.) Қ.Р. символдарын: Туын, елтаңбасын, әнұранын бекіту (1992 ж.). Тәуелсіз Қазақстанның тұңғыш Конституциясы (1993 ж.) Президент Н.Ә. Назарбаевтың «Ұлттық валютаны енгізу туралы» жарлығы (1993 ж.) Қазақстан халықтарының келісімі мен бртұтастығы қоғамдық институтының Президент жанында консультативтік және келісімшілік орган Қазақстан халықтары Ассамблеясын (ҚХА) құру. ҚХА тұңғыш сессиясы, оның шешімдері.

«Жүз жылға тең он жыл» - Н.Ә. Назарбаевтың 2001 ж. 16 желтоқсанда Астанада тәуелсіз Қазақстанның 10 жылдығына арналған салтанатты мәжіліске сөйлеген сөзі.

Экономикалық дамуы.

Егемендік жолындағы қиындықтар: экономикалық дағдарыс, әлеуметтік қиындықтар, өмір сүру деңгейінің төмендеуі, жұмыссыздық, қылмыстың көбеюуі. Оларды жою шаралары: экономиканы қайта құрылымдау, әлеуметтік бағдарлы рынок құру, бағаны жекешелендіру және либерализациялау, инвестициялық саясат.

Н.Ә. Назарбаев «Көтерілген тың-достық пен жасампаздық символы», Астанада 2004 ж. 6 ақпанда тың және тыңайған жерлерді игерудің 50 жылдығына арналған салтанатты мәжілісте сөйлеген сөзі. Президенттің елдің халқына Жолдауы (2004 ж. 19 наурыз): «Бәсекеге қабілетті Қазақстан, бәсекеге қабілетті ұлт үшін» (19 наурыз 2004 ж.).

Қоғамдық – саяси даму.

Қазақтардың дүниежүзілік тұңғыш құрылтайы. Қазақстан халықтарының форумы (1992 ж.). ҚР қоғамдық қозғалыстар және саяси партиялар.

Қазақстандағы демографиялық, миграциялық процестер, халықтың әлеуметтік құрылымындағы өзгерістер . Егемендік жағдайындағы тұңғыш халық санағы (1999 ж.) және оның қорытындылары. Қазақстан халықтарының ұлтаралық келісімі – ҚР тәуелсіздікті, демократияны нығайтудың кепілі.

Демократиялық процестердің дамуы, Парламент сайлауларына пропорционалдық жүйені енгізу, партиялық тізім бойынша өткен сайлаулардың нәтижелері.

Рухани даму.

Білім, ғылым жүйесіндегі реформалар. 1997ж. Ұлттық бірлік және жаппай саяси репрессиялар құрбандарын еске алу жыл. 1998ж. Ұлттық тарих жылы. 1999ж. Ұрпақтар сабақтастығы жылы. 2000ж. мәдениетті қолдау жылы.

Тарих, архитектуралық ескерткіштерді қалпына келтіру; мәдени мұраны оқып- зерттейтін - фольклорды, дәстүрді , әдет- ғұрыпты тұтас жүйе жасау.

ҚР сыртқы саясаты.

Егеменді Қазақстанды дүниежүзілік қауымдастықтың тануы, оның БҰҰ-а қабылдануы. Президент Н.Ә. Назарбаевтың БҰҰ Бас Ассамблеясының 47-сессиясында сөйлеуі. Оның :«Әрбір елдің жүрек жардылығы- планетаның аман-саулығының кепілі» сөзі. Тәуелсіз Қазақстанның сыртқы саясатының көп векторлығы.

4.3 Тәжірибелік сабақтарының тізімі пен мазмұны

Тақырып 1 Қазақстанның қазіргі заман тарихының дерекнамасы және тарихнамасы

1 Қазақстанның қазіргі заман тарихы Қазақстан тарихының құрамдас бөлігі ретінде.

2 Қазіргі заман тарихы бойынша деректер, оларды ерекшелігі.

3 Пәннің тарихнамасы

Тақырып 2 Қазақстанда 1916 ж ұлт азаттық көтеріліс.

1 Көтеріліс қарсаңындағы Қазақстанның әлеуметтік экономикалық және саяси дамуы. Көтерілістің алғышарттары.

2 Қазақстан бірінші дүниежүзілік соғыс жылдарында. Австро-Венгрия, Гермен тұтқындарының Қазақстанға көшірілуі.

3 XIX ғ. екінші жартысындағы Қазақстандағы капиталистік, сауда-ақша қатынастарының қалыптасуы. XX ғ. басындағы Қазақстанның әлеуметтік-экономикалық дамуы.

4 1916 ж. көтеріліс

Тақырып 3 1917ж. Ақпан буржуазиялық демократиялық революциясы Ресейде және Қазақстанда

1 1917 ж. Қазақстан. Ұлт-азаттық және ұлттық демократиялық қозғалыстар. Ресейдегі буржуазиялық-демократиялық революция, оның Қазақстанға жасаған ықпалының ерекшеліктері.

2 В.И. Лениннің қоғамдық - саяси қызметі. Кеңес мүшелерінің құрылуы.

3 1917 ж. көктемі мен жазындағы саяси партиялар мен ағымдар. Большевиктер, кадеттер, эсерлер, «Алаш» қозғалысы және партиясы, «Үш жүз», «Шуро- и улемия» т.б.

Тақырып 4 20ғ бас кезінде Қазақстан мәдениеті.

1 XX ғ. басында Қазақстанда ұлттық-демократиялық, реформаторлық қозғалыстардың қайта көтерілуі.

2 Қазақтың саяси, интеллектуалды, рухани элитасы. (Ә.Бөкейханов, М. Дулатов, А. Байтұрсынов, ағайынды Досмұхамедовтар, М. Тынышбаев, Ш. Құдайбердиев т.б.).

3 Ұлттық өзіндік сананың қалыптасуындығы «Қазақ» газеті мен «Айқап» журналының рөлі.

Тақырып 5 1917ж. Қазақ төңкерісі және оның алғы шарттары

1 Қоғамның түрлі әлеуметтік топтарының революцияға қатынасы. Қазан революциясының әлеуметтік базасы және қозғаушы күштері (Отарлық революция), «Қаланың революциясы» т.б. мәселелер бойынша туралы дискуссиялар.

2 Қазақстанда Кеңес өкіметі орнауының ерекшеліктері. Өлкедегі саяси-әлеуметтік жағдайы.

3 Азаматтық қарсыласудың басталуы. II жалпы қазақ съезі және оның ұлттық автономия құру туралы шешімі. «Алаш» партиясы – саяси күрес факторы.

4 «Қоқан автономиясын» талқандау. Кеңестердің алғашқы қадамдары және оның қоғамның қабылдауы.

Тақырып 6 Азаматт соғысы– халық тағдыры (1918-1920жж.)

1 Саяси ситуацияның ұшуға түсуі, азаматтық қарсыласудың одан әрі өршуі. Қазақстанның солтүстігі мен Солтүстік-шығысында Кеңес өкіметінің құлатылуы.

2 Қазақстан соғыс қимылдары жылдарында. Өлкенің батысы мен оңтүстігіндегі оқиғалар. Жетісу, Орал, Ақтөбе, Түркістан майдандарының құрылуы. Халық баррикадалардың әр түрлі жақтарында: азамат соғысы кезінде қоғамның соғыс – саяси жағынан дифференциялануы. «Ақ» және «Қызыл» террор. Соғыс жылдарындағы саяси партиялар мен қозғалыстардың ролі мен орны.

3 «Революциялық», «контрреволюциялық» өкіметтердің жүргізген идеологиясы, саясаты, ісі.

4 Азамат соғысының әлеуметтік-экономикалық және саяси қорытындылары.

Тақырып 7 Қазақ кеңес мемлекеттілігінің қалыптасуы.

1 Қазақ өлкесін басқару жөніндегі Революциялық комитеттің құрылуы. Ревкомдардан Кеңестерге көшу. РСФСР БОАК мен ХКК-ның Түркістан ісі жөніндегі Комиссиясының қызметі.

2 Кеңес үкіметінің 1920 ж. 26 тамыздағы «Автономиялы Қырғыз (Қазақ) Социалистік Кеңестік республикасын құру туралы» Декреті.

3 ҚАКСР Кеңестерінің Құрылтай съезі. «Қазақ АКСР еңбекшілері құқықтарының Декларациясы» және оның мазмұны.

4 Республиканың орталық Атқару Комитеті мен Халық Комиссарлар Кеңесінің құрылуы.

Тақырып 8 Қазақстандағы ЖЭС

1 ЖЭС-ке көшудің әлеуметтік-экономикалық және саяси алғышарттары. Орта және ұсақ өнеркәсіпорындарын денационализациялау. Тауар-ақша қатынастары қызметінің ұлғаюы (саудаға еркіндік беру, еңбекке заттай ақы төлеуді ақшамен ауыстыру, 1922 - 1924 жж. ақша реформасы). Азық-түлік диктатурасын жою (алым-салық салғыртын салық қатынастарымен ауыстыру).

2 Қазақстанның оңтүстігіндегі жер-су реформасы және оның нәтижесі.

3 Өнеркәсіпті, транспортты және ауылшаруашылығын қалпына келтірудің басталуы. Кооператив қозғалысы. Сауданың дамуы. Тарихнамадағы ЖЭС-тің аяқталу кезеңі туралы мәселе.

4 ЖЭС-тің идеологиясынан шегінудің басталуы. 1921-1928 жж. ауылшаруашылық өнімдерін дайындауға дағдарыс. Ауыл шаруашылық өнімдерін дайындауды күштеуге көшу. Салық режимінің күшеюі. Шаруаларға қарсы жаппай репрессияның өрістей бастауы

Тақырып 9 Ұжымдастыру – шаруашылықтың тағдыры.

1 Ауыл шаруашылығын ұжымдастыру - Қазақстан шаруаларының трагедиясы.

2 «Сталиндік аграрлық революция»: мақсаттары мен мәні. Экономиканың аграрлық секторын мемлекет қарамағына алу қорлану проблемасын және өнеркәсіпті модернизациялауды шешу проблемасының механизмі. Көшпелелер мен жартылай көшпелілерді отырықшылыққа көшірудің күштеу саясаты. «Отырықшыландыру» саясатының экологиялық, рационалдылық, экономикалық мақсаттылық және әлеуметтік тиімділік мәселелері туралы. Көшпелілерді отырықшыландыруға ауыстырудың экономикалық және саяси мақсаттары : «Таптық қыспақтың» өршуі. Кулактар мен байлардың шаруашылығын жоюға бағыт алу.

3 «Кулактарды» жою. Қазақстанның дәстүрлі құралымын біржолата бұзу және оның трагедиялық салдары. 1932 - 1933 жж. аштық. Халықтың жаппай қоныс аударуы. Шаруалардың қарсылық қозғалыстары. Шаруалардың бас көтерулерін кеңестік режимінің басып жаншуы.

Тақырып 10 Индустрияландыру: сипаты, қарқыны, көлемі және географиясы.

1 КСРО-ның халық шаруашылығын дамытудың бірінші бес жылдық жоспары және ондағы Қазақстанның орны.

2 Республиканың өнеркәсіп инфраструктурасының ұлғаюы. Өндіргіш күш құрылымы өндіруші сектор-доминант (шикізат өндіруге бағыт алу).

3 Жұмысшы табы кадрлары қалыптасуының ерекшеліктері. Урбанизациялау процесі.

Тақырып 11 20-30-ы жж Қазақстанда мәдени құрылыс.

1 Халыққа білім беру. Ересек адамдардың сауатсыздығын жою. Латындандырылған алфавитке көшу. 20-30 жж. Халық ағартудың ұлттық жүйесін жасауға интеллигенцияның қосқан үлесі. Жалпы білім беретін мектептің жетістіктері. Орта арнаулы оқу орындары. Қазақстанның алғашқы жоғары оқу орындары.

2 Ғылымның және ғылыми мекемелердің қалыптасуы Қазақстан зерттеу қоғамы. КСРО-ҒА Қазақ филиалының қызметі (ҒА Қаз Ф). Қаз АССР Наркомпросы.

3 А.Байтұрсынов пен басқа да мәдениет қайраткерлінің ұлттық шығармашылық интеллигенцияны топтастырудағы рөлі.

4 Қазақ кенес әдебиетінің қалыптасуы. Сейфуллин, І.Жансүгіров, Ж.Аймауытов, М.Дулатов, Б.Майлин, М.Әуезов, М.Жұмабаев, С.Мұқанов, Ғ.Мүсірепов т.б. И.Анов, И.Шухов, Д.Снегин, Х.Алиев, Х.Хамраев т.б. жазушыралдың шығармашылығы.

5 Қазақ кеңес өнерінің қалыптасуы. Халық театрларының, клубтарының пайда болуы. Композиторлар А.В.Затаевичтің және Е.Г. Брусиловскийдің Қазақстанның музыка және опера өнерін дамытудағы орны мен рөлі А.Қашаубаев аса көрнекті қазақ әншісі. Қазақ өнерінің көрнекті қайраткерлері: К.Байсейітова, К.Жандарбеков, Ж.Шанин т.б. Ұлттық драмалық театрдың қалыптасуы.

6 1936 ж. қазақ өнерінің Мәскеудегі тұңғыш декадасы. Бейнелеу өнері (Н. Хлудов, Ә.Қастеев). Кітап басып шығару және баспасөз. Қазақстандағы мәдени құрылыстың тәжірибесі. Мәдени құрылыстың келеңсіз және жағымды жақтары. Ұлттық интеллигенцияның трагедиялық тағдыры.

Тақырып 12 Қазақстан Ұлы Отан соғысы кезінде

1 Фашистік Германияның СССР -ге шабуылы. Соғыстың басталуы, оның сипаты. Қазақстан фашистік Германияның

жоспарларында. Қазақстандықтар майданда. Брест қамалы қорғаушыларының ерліктері. Алғашқы Қазақстандық батырлар, 28-панфиловшылар.

Қазақстан Кеңес Одағының Ұлы Отан соғысының барысындағы түбірлі өзгеріс кезеңінде (1942ж. қараша 1943ж.). Қазақстандықтардың неміс әскерлерін Сталинград түбіндегі талқандаудағы ерліктері. Неміс фашист әскерлерін Курскі доғасында талқандау және оған қазақстандықтардың қатысуы. Қазақстандықтардың Украинаны және басқа да туысқан республикалардың тарриторияларын босатуға қатысуы.

2 Қазақстанның адам және экономикалық ресурстарың жауға соққы беруге мобилизациялау. Әскери бөлімдердің қалыптасуы. Қазақстан – біртұтас соғыс лагерінің құрамдас бөлігі. Өлкенің экономикасын соғыс мүддесіне лайық қайта құру. Кеңес мемлекетінің Қазақстанда соғыс өнеркәсібін дамыту жөніндегі шаралары. Тылда да майдандағыдай. Жұмысшылар мен шаруалардың еңбектегі ерліктері. Қазақстанның халық шаруашылығындағы әйелдер мен жастардың рөлі. Қазақстанға эвакуациялау. Қоныс аударған кәсіпорындарды, халықты және мәдени құндылықтарды қабылдау, орналастыру. Кеңес ғылымы мен мәдениетінің Қазақстандағы қайраткерлері.

3 Майданға бүкілхалықтық көмек. Қорғаныс қорына қаржы жинау. Қазақстандықтардың танк колонналарың, авиация эскадрилияларын құруға қатысуы. Қазақстанның азат етілген аудандардың халық шаруашылығың қалпына келтіруге көмектесуі. Соғыс жылдарында репрессияға ұшыраған халықтардың Қазақстанға келуі және олардың орналасуы.

4 Оккупацияланған аудандардағы партизандық және Еуропадағы қарсыласу қозғалыстарына қазақстандықтардың қатысуы. Қазақстандық партизандардың Украинаның, Белоруссияның және РСФСР –дің солтүстік батыс облыстарын босатуға қосқан үлесі.

5 Қазақстан Ұлы Отан соғысының аяқталу кезеңінде (1944-1945 жж). Қазақстандықтардың Орталық және Оңтүстік шығыс Еуропа халықтарын фашистік оккупанттардан азат ету шайқастарына және Берлинге штурм жасауға қатысуы.

Тақырып 13 ҰОС Қазақстан мәдениеті.

1 Ұлы Отан соғысы кезіндегі Қазақстанда мәдениетің және ғылымның дамуы.

2 Қазақстан ғалымдарының жауға қарсы қосқан үлесі

Тақырып 14 1946-1970жж. Қазақстанның қоғамдық саяси және экономикалық жағдайы

1 Республикадағы әлеуметтік-экономикалық және қоғамдық саяси ситуация. Экономиканы бейбіт өмірге лайық қайта құру.

2 Қазақстан территориясында ядролық полигондардың салынуы.

3 Саяси репрессияның жалғасуы. Е.Бекмаханов ісі. «Лагерлік экономика» (Карлаг, Степлаг т.б.).

4 Қазақстан «Хрущев декадасы» жылдарында (1953-1964жж.). Ауыл шаруашылығын реформалауға бағыт алу (1953 ж. қыркүйек), КПСС Орталық Комитет пленумы және оның шешімдері (ауыл шаруашылық өнімдерін сатып алу бағасының өсуі, ауыл шаруашылығы салықтарының кемуі). КПСС XX съезі – Сталиннің жеке басына табынуды айыптау, тікелей Сталинизмнен бастарту емес.

5 Экономиканы басқаруды реформалау. Совнархоздархалық шаруашылығын территориялық - өндірістік басқару принципі

Тақырып 15 70-80-і жж Қазақстан

1 «Қайта құру» саясатының негізгі кезендері және олардың сипаттамасы. Реформаларға көнбейтін әміршіл-әкімшіл жүйе: реформалардың сәтсіздікке ұшырауы және жүйелі дағдарыстың өршуі.

2 1986ж. Алматыдағы Желтоқсандағы демонстрация – Кеңес мемлекетінің этноцетристік саясатының дағдарысы. Мемлекеттік тоталитаризм жағдайында қоғамдық қатынастарды демократияландыру туралы иллюцияның күлі көкке ұшты.

3 Формальды емес бірлестіктер құру әрекеттері: Экологиялық және ұлттық- мәдени қозғалыстардан алғашқы қоғамдық- саяси бірлестіктерге дейін.

4 СССР-дің ыдырауы қарсаңындағы жүйелі дағдарыстың шиеленісуі. Кеңестік экономика мен әлеуметтік – саяси моделді дамыту үмітінің ақталмауы.

Тақырып 16 Қазақстан егемендік жолында.

1 Қазақстан тәуелсіздік жолында. Отандық тарих пен мемлекеттік тіл- Қазақстан қоғамын тәуелсіздікке қарай жұмылдыратын әрі топтастыратын факторлар. Қазақтың ұлттық интелегенция өкілдерін: Ш.Құдайбердиевті, Ә.Бөкейхановты, А. Байтұрсыновты т.б. ақтау (1988ж.). Тілдер

заңы (1989) Республикада Президенттік қызмет орнын құру. Қазақ ССР-нің егемендігі туралы декларация (1990).

2 Қазақстанның тәуелсіздігінің жариялануы. СССР-ді реформалауға дайындық. 1991ж. 19 тамызда өкімет билігін Төтенше жағдайлар жөніндегі Мемлекеттік Комитеттің (ТЖМК) басып алуы. Новоогорев келісімінің сәтсіздікке ұшырауы. Қазақстан Компариясының кезектен тыс съезі және партияны тарату. Тұңғыш рет Қазақстан Президентінің бүкілхалықтық сайлауы. Қазақ ССР-ін Қазақстан Республикасы деп атау. «ҚР Мемлекеттік тәуелсіздігі туралы» Конституциялық заң (1991ж.). Даму жолын анықтау. Н.Ә. Назарбаевтың «XXI ғасыр табалдырығында» атты еңбегі.

3 Тәуелсіз мемлекеттер достастығын құру (ТМД). Одақтық келісімнің күшін жою және ТМД құру туралы 1992ж. Белобез келісімі. Орта Азия мен Қазақстан республикалары лидерлерінің Ашхабадта кездесуі. Кеңестен кейінгі тәуелсіз мемлекеттер басшыларының Алматыда кездесіп, «ТМД құру туралы хаттамаға» қол қоюы, ТМД құру туралы Алматы декларациясы (1991ж.)

Тақырып 17 Қазақстан – егемен, тәуелсіз мемлекет.

1 Н.Ә.Назарбаевтың «Қазақстанның егеменді мемлекет ретіндегі стратегиясының қалыптасуы және дамуы» еңбегі (1992ж.) Қ.Р. символдарын: Туын, елтаңбасын, әнұранын бекіту (1992 ж.). Тәуелсіз Қазақстанның тұңғыш Конституциясы (1993 ж.) Президент Н.Ә. Назарбаевтың «Ұлттық валютаны енгізу туралы» жарлығы (1993 ж.) Қазақстан халықтарының келісімі мен бртұтастығы қоғамдық институтының Президент жанында консультативтік және келісімшілік орган Қазақстан халықтары Ассамблеясын (ҚХА) құру. ҚХА тұңғыш сессиясы, оның шешімдері.

2 Бүкіл халықтық референдум, ҚР қазір пайдаланып жүрген Конституциясын қабылдау (1995 ж.). Екі палаталы парламенттің сайлаулары. Президенттің Қазақстан халқына тұңғыш жолдауы. Ел Президентінің Жолдауы. «Қазақстан – 2030. Барлық Қазақстандықтардың гүлденуі, қауіпсіздігі, әлаухатының жақсаруы», ҚР ұзақ мерзімге арналған маңызды мақсатты бағыттары (1997ж.). Астананы Алматыдан Астанаға көшіру, 1997 ж. 10 желтоқсандағы халыққа арналған Үндеу.

«Жүз жылға тең он жыл» - Н.Ә. Назарбаевтың 2001 ж. 16 желтоқсанда Астанада тәуелсіз Қазақстанның 10 жылдығына арналған салтанатты мәжіліске сөйлеген сөзі.

3 Экономикалық дамуы.

Егемендік жолындағы қиындықтар: экономикалық дағдарыс, әлеуметтік қиындықтар, өмір сүру деңгейінің төмендеуі, жұмыссыздық, қылмыстың көбеюі. Оларды жою шаралары: экономиканы қайта құрылымдау, әлеуметтік бағдарлы рынок құру, бағаны жекешелендіру және либерализациялау, инвестициялық саясат.

4 БҰҰ даму Бағдарламасы (ПРООН), адамның даму мәселесі туралы есептер, Адам дамуының индексі (ИЧР). Қазақстанда Адам дамуы туралы Есептің тұңғыш басылымы. ПРООН Қазақстанда ИЧР-дің өсуі туралы. Экономиканың өнеркәсіп, аграрлық және финан-банк секторларын басымдықпен дамытудың келешегі.

5 Қазіргі кезеңде Қазақстан экономикасын реформалау бағыттарын – экономиканы дамытудың – кластерлік принципі, индустриялы-инновациялық технология, инвестиция, салық, аграрлық – индустриялық саясат, инфраструктураны, әсіресе транспортпен байланысты дамыту.

6 Қазақстанды ВТО-ға кіруге дайындау. ҚР Тексако-Мобил, Би ЛИ Амоко, Шелл, Шеврон ,т.б. АҚШ-тың ТНК, Батыс Еуропаның, Оңтүстік Шығыс Азияның, Таяу Шығыстың бірқатар компанияларының сыртқы экономикалық ынтымақтастықтығы. ТРАСЕКА, Солтүстік- Оңтүстік, ТРАЕВОЛС, КТК т.б. халықаралық коммуникациялардың жаңа жүйесі.

Н.Ә. Назарбаев «Көтерілген тың-достық пен жасампаздық символы», Астанада 2004 ж. 6 ақпанда тың және тыңайған жерлерді игерудің 50 жылдығына арналған салтанатты мәжілісте сөйлеген сөзі. Президенттің елдің халқына Жолдауы (2004 ж. 19 наурыз): «Бәсекеге қабілетті Қазақстан, бәсекеге қабілетті ұлт үшін» (19 наурыз 2004 ж.).

7 Қоғамдық – саяси даму.

Қазақтардың дүниежүзілік тұңғыш құрылтайы. Қазақстан халықтарының форумы (1992 ж.). ҚР қоғамдық қозғалыстар және саяси партиялар.

4.4 Студенттің өздік жұмысының мазмұны

4.4.1 Студенттің өздік жұмысының тізімі

№	СӨЖ түрі	Есеп беру формасы	Бақылау түрі	Сағат көлемі
5 семестр				
1	Дәріс сабақтарына дайындық	Конспект	Сабаққа қатысу	12
2	Тәжірибе сабақтарына дайындық, үй тапсырмаларын орындау	Жұмыс дәптері	Тәжірибелік сабақтарға қатысу	24
3	Аудитория сабағының мазмұнына кірмеген материалды меңгеру	Конспект	Баяндама	18
4	Бақылау шараларына дайындық	Бақылау жұмысы	МБ	6
Барлығы:				60
6 семестр				
1	Дәріс сабақтарына дайындық	Конспект	Сабаққа қатысу	12
2	Тәжірибе сабақтарына дайындық, үй тапсырмаларын орындау	Жұмыс дәптері	Тәжірибелік сабақтарға қатысу	24

3	Аудитория сабағының мазмұнына кірмеген материалды меңгеру	Конспект	Баяндама	18
4	Бақылау шараларына дайындық	Бақылау жұмысы	МБ	6
Барлығы:				60
Барлығы				120

4.4.2 Өздік жұмыстарға арналған тақырыптар тізімі.

Тақырып 11 20-30-ы жж Қазақстанда мәдени құрылыс.

1 Халыққа білім беру. Ересек адамдардың сауатсыздығын жою. Латындандырылған алфавитке көшу. 20-30 жж. Халық ағартудың ұлттық жүйесін жасауға интеллигенцияның қосқан үлесі. Жалпы білім беретін мектептің жетістіктері. Орта арнаулы оқу орындары. Қазақстанның алғашқы жоғары оқу орындары.

2 Ғылымның және ғылыми мекемелердің қалыптасуы Қазақстан зерттеу қоғамы. КСРО-ҒА Қазақ филиалының қызметі (ҒА Қаз Ф). Қаз АССР Наркомпросы.

3 А.Байтұрсынов пен басқа да мәдениет қайраткерлінің ұлттық шығармашылық интеллигенцияны топтастырудағы рөлі.

4 Қазақ кенес әдебиетінің қалыптасуы. Сейфуллин, І.Жансүгіров, Ж.Аймауытов, М.Дулатов, Б.Майлин, М.Әуезов, М.Жұмабаев, С.Мұқанов, Ғ.Мүсірепов т.б. И.Анов, И.Шухов, Д.Снегин, Х.Алиев, Х.Хамраев т.б. жазушыралдың шығармашылығы.

5 Қазақ кеңес өнерінің қалыптасуы. Халық театрларының, клубтарының пайда болуы. Композиторлар А.В.Затаевичтің және Е.Г. Брусиловскийдің Қазақстанның музыка және опера өнерін дамытудағы орны мен рөлі А.Қашаубаев аса көрнекті қазақ әншісі. Қазақ өнерінің көрнекті қайраткерлері: К.Байсейітова, К.Жандарбеков, Ж.Шанин т.б. Ұлттық драмалық театрдың қалыптасуы.

6 1936 ж. қазақ өнерінің Мәскеудегі тұңғыш декадасы. Бейнелеу өнері (Н. Хлудов, Ә.Қастеев). Кітап басып шығару және баспасөз. Қазақстандағы мәдени құрылыстың тәжірибесі. Мәдени құрылыстың келеңсіз және жағымды жақтары. Ұлттық интеллигенцияның трагедиялық тағдыры.

Тақырып 17 Қазақстан – егемен, тәуелсіз мемлекет.

1 Н.Ә.Назарбаевтың «Қазақстанның егеменді мемлекет ретіндегі стратегиясының қалыптасуы және дамуы» еңбегі

(1992ж.) Қ.Р. символдарын: Туын, елтаңбасын, әнұранын бекіту (1992 ж.). Тәуелсіз Қазақстанның тұңғыш Конституциясы (1993 ж.) Президент Н.Ә. Назарбаевтың «Ұлттық валютаны енгізу туралы» жарлығы (1993 ж.) Қазақстан халықтарының келісімі мен бртұтастығы қоғамдық институтының Президент жанында консультативтік және келісімшілік орган Қазақстан халықтары Ассамблеясын (ҚХА) құру. ҚХА тұңғыш сессиясы, оның шешімдері.

2 Бүкіл халықтық референдум, ҚР қазір пайдаланып жүрген Конституциясын қабылдау (1995 ж.). Екі палаталы парламенттің сайлаулары. Президенттің Қазақстан халқына тұңғыш жолдауы. Ел Президентінің Жолдауы. «Қазақстан – 2030. Барлық Қазақстандықтардың гүлденуі, қауіпсіздігі, әлаухатының жақсаруы», ҚР ұзақ мерзімге арналған маңызды мақсатты бағыттары (1997ж.). Астананы Алматыдан Астанаға көшіру, 1997 ж. 10 желтоқсандағы халыққа арналған Үндеу.

«Жүз жылға тең он жыл» - Н.Ә. Назарбаевтың 2001 ж. 16 желтоқсанда Астанада тәуелсіз Қазақстанның 10 жылдығына арналған салтанатты мәжіліске сөйлеген сөзі.

3 Экономикалық дамуы.

Егемендік жолындағы қиындықтар: экономикалық дағдарыс, әлеуметтік қиындықтар, өмір сүру деңгейінің төмендеуі, жұмыссыздық, қылмыстың көбеюуі. Оларды жою шаралары: экономиканы қайта құрылымдау, әлеуметтік бағдарлы рынок құру, бағаны жекешелендіру және либерализациялау, инвестициялық саясат.

4 БҰҰ даму Бағдарламасы (ПРООН), адамның даму мәселесі туралы есептер, Адам дамуының индексі (ИЧР). Қазақстанда Адам дамуы туралы Есептің тұңғыш басылымы. ПРООН Қазақстанда ИЧР-дің өсуі туралы. Экономиканың өнеркәсіп, аграрлық және финанс-банк секторларын басымдықпен дамытудың келешегі.

5 Қазіргі кезеңде Қазақстан экономикасын реформалау бағыттарын – экономиканы дамытудың – кластерлік принципі, индустриялы-инновациялық технология, инвестиция, салық, аграрлық – индустриялық саясат, инфраструктураны, әсіресе транспортпен байланысты дамыту.

6 Қазақстанды ВТО-ға кіруге дайындау. ҚР Тексако-Мобил, Би ЛИ Амоко, Шелл, Шеврон ,т.б. АҚШ-тың ТНК, Батыс Еуропаның, Оңтүстік Шығыс Азияның, Таяу Шығыстың бірқатар компанияларының сыртқы экономикалық ынтымақтастықтығы. ТРАСЕКА, Солтүстік- Оңтүстік, ТРАЕВОЛС, КТК т.б. халықаралық коммуникациялардың жаңа жүйесі.

Н.Ә. Назарбаев «Көтерілген тың-достық пен жасампаздық символы», Астанада 2004 ж. 6 ақпанда тың және тыңайған жерлерді игерудің 50 жылдығына арналған салтанатты мәжілісте сөйлеген сөзі. Президенттің елдің халқына Жолдауы (2004 ж. 19 наурыз): «Бәсекеге қабілетті Қазақстан, бәсекеге қабілетті ұлт үшін» (19 наурыз 2004 ж.).

7 Қоғамдық – саяси даму.

Қазақтардың дүниежүзілік тұңғыш құрылтайы. Қазақстан халықтарының форумы (1992 ж.). ҚР қоғамдық қозғалыстар және саяси партиялар.

Қазақстандағы демографиялық, миграциялық процестер, халықтың әлеуметтік құрылымындағы өзгерістер. Егемендік жағдайындағы тұңғыш халық санағы (1999 ж.) және оның қорытындылары. Қазақстан халықтарының ұлтаралық келісімі – ҚР тәуелсіздікті, демократияны нығайтудың кепілі.

Демократиялық процестердің дамуы, Парламент сайлауларына пропорционалдық жүйені енгізу, партиялық тізім бойынша өткен сайлаулардың нәтижелері.

Азаматтық қоғам институттарының дамуы – үкіметтік емес ұйымдар, кәсіподақтар. I Азаматтық форум және оның маңызы. «Қазақстан халықтары ассамблеясының таяу кезеңге арналған стратегиясы». ҚР ақпараттық саясаты, СМИ-дің дамуы. Қазақстан Республикасының Ұлттық Кеңесінің қызметі. Азаматтық қоғамды одан әрі дамыту және демократияландыру жөнінде ұсыныстар дайындайтын Мәжілістің тұрақты жұмыс істейтін ұйымы. Демократияландыру және азаматтық қоғам мәселелері жөніндегі Ұлттық комиссияның қызметі.

8 Құқық қорғау және сот орындарының қызметін жетілдіру. Қазақстан Президенті жанындағы адам құқықтары бойынша Комиссия және оның қызметі. ҚР адам құқықтары бойынша өкілдік институттарын (Омбудсмена) енгізу. Өлім жазасына моратория енгізу. Қазақстанның экономикалық, әлеуметтік және мәдени құқықтар; азаматтық және саяси құқықтары бойынша халықаралық фактілерді ратификациялуы.

Президент Н.Ә. Назарбаевтың Қазақстан халқына арналған «Қазақстан экономика, әлеуметтік және саяси модернизациялау жолында» Жолдауы (18 ақпан 2005ж.).

9 Рухани даму.

Білім, ғылым жүйесіндегі реформалар. 1997ж. Ұлттық бірлік және жаппай саяси репрессиялар құрбандарын еске алу жыл. 1998ж. Ұлттық тарих жылы. 1999ж. Ұрпақтар сабақтастығы жылы. 2000ж. мәдениетті қолдау жылы.

Дүниежүзілік және дәстүрлі діндер лидердерінің Астанада өткен (2003ж.) тұңғыш съезі. Н.Ә. Назарбаевтың «Тарих

толқынында» еңбегі. «Мәдени мұра Мемлекеттік бағдарламасы». Оның мақсаты және жүзеге асырудың негізгі бағыттары: рухани және білім аймақтарын дамыту; мәдени мұраны сақтауды қамтамасыз ету, оны тиімді пайдалану.

Тарих, архитектуралық ескерткіштерді қалпына келтіру; мәдени мұраны оқып- зерттейтін - фольклорды, дәстүрді , әдет- ғұрыпты тұтас жүйе жасау.

10 ҚР сыртқы саясаты.

Егеменді Қазақстанды дүниежүзілік қауымдастықтың тануы, оның БҰҰ-а қабылдануы. Президент Н.Ә. Назарбаевтың БҰҰ Бас Ассамблеясының 47-сессиясында сөйлеуі. Оның :«Әрбір елдің жүрек жардылығы- планетаның аман-саулығының кепілі» сөзі. Тәуелсіз Қазақстанның сыртқы саясатының көп векторлығы.

ҚР Азиядағы өзара қарым-қатынас және сенім шараларына арналған Кеңесті ұйымдастырудағы бастамасы (СВМДА) (1992 ж.). СВМДА қатысушы мемлекеттер сыртқы саясат ведомостысы басшыларының тұңғыш саммиті, терроризмді аластау және өркениеттер арасындағы диалогке ықпал етудің Алматы актісі мен СВМДА Декларациясы (2002 ж.).

Қазақстанның ЮНЕСКО, ЮНИЕСЕФ, ЭКОСОС т.б. халықаралық ұйымдармен, сондай-ақ МБР, МВФ, ОБСЕ мен ынтымақтастығы. Қазақстанның ОЭС, ЦАЭС, ОДКБ, ШОС сияқты ғаламдық және регионалдық масштабтағы интеграциялық процестерге қатысуы. Алматыдағы Бейбітшілік және келісім туралы тұңғыш халықаралық конференция, оған қатысушылар қабылданған «Бейбітшілік пен тұрақтылыққа» Декларациясы (2003 ж.).

ҚР Президентінің Ресей Федерациясына тұңғыш ресми сапары, Ломоносов атындағы ММУ – де сөз сөйлеуі, евразиялық идеясы. АҚШ-та 2001ж. 11 қыркүйекте болған теракты, АҚШ-тың Ауғанстанға антитеррорлық акциясы. Ирактағы соғыс. ҚР-ның бұл оқиғалар жөніндегі позициясы. Н.Ә.Назарбаевтың «Сындарлы он жыл» атты еңбегі.

Қазақстанның өз территориясындағы ядролық қарудан бас тартуы. Қазақстан Президентінің Семей ядролық полигонын жабу туралы жарлығы (1991ж.) Н.Ә. Назарбаевтың «Әлемнің эпицентрі» атты еңбегі.

5 Ұсынылатын әдебиет тізімі

Негізгі әдебиеттер

1 Атабаев, Қ. Қазақстан тарихының деректанулық негіздері:оқу құралы/
Қ. Атабаев.- Алматы: Қазақ ун-ті,2007

2 Қазақстан тарихы көне заманнан бүгінге дейін: 5 томдық/бас ред. М.
К. Қозыбаев.- Алматы:Атамұра. Т.3.-2008

3 Ахметжанова А.Т. СӨЖ-дің бір түрі ретінде білім сайысын өткізу
жөнінде. Стратегия КазНУ им. аль-Фараби: к экономике знаний через развитие
инноваций в образовании. Материалы 37-й научно-методической конференции.
25-26 января 2007 г. Книга 1-2 А.,2007 ж

4 Есмұратова, Э. Тарих сабағында ақпараттық технологияларды
пайдаланудың тиімділігі [Мәтін] : сабақ / Э. Есмұратова // Қазақстан тарихы
әдістемелік журнал. - 2011. - №4

5 Әбдірәсілов, Ә Өзіндік жұмыс әдістері [Мәтін] / Ә. Әбдірәсілов, О.
Құдайбергенова // Қазақстан мектебі. - 2011. - N 3

6 Есмұратова, Э. Тарих сабағында ақпараттық технологияларды
пайдаланудың тиімділігі [Мәтін] : сабақ / Э. Есмұратова // Қазақстан тарихы
әдістемелік журнал. - 2011. - №4

Қосымша әдебиет тізімі

7 Мусин Ч. Қазақстан тарихы (көне дәуірден 2003 жылдың басына
дейін):оқулық/Ч. Мусин.-3-ші басылым, толықтырылған.-Алматы,2005

8 Қазақстанның жаңа және қазіргі заман тарихы: оқулық/ред. басқарған
Қ С.Қаражан.-Алматы:Қазақ ун-ті,2005

Жұмыс оқу жоспарынан
көшірме

Нысан
ПМУ ҰС Н 7.18.3/32

Оқу жұмыс жоспарынан көшірме
5B020300-Тарих мамандығының студенттеріне арналған
Пән Қазақстанның қазіргі заман тарихы пәні бойынша

Оқу нысаны	Пәннің еңбек сиымдылығы			Семестр бойынша бақылау нысандары				Семестр	Семестр бойынша студенттердің жұмыс көлемі							
	кредиттер	академиялық сағат			емт	сын	КЖ а		КЖ-с	кредиттер	Аудиториялық сабақ (ак. сағат)				СӨЖ (ак. сағат)	
		Барлығы	ауд	СӨЖ							барлығы	дәр	тәж.	зерт	барлығы	СӨЖ
Жалпы орта білім негізінде күндізгі	2	90	30	60	5				5	2	30	15	15		60	30
Жалпы орта білім негізінде күндізгі	2	90	30	60	6				6	2	30	15	15		60	30
Барлығы	4	180	60	120					4	4	60	30	30		120	60

Кафедра меңгерушісі _____ Мамытова С.Н «____»
_____201_ ж